

DaltonCafé 17 mei 2021: **Bart van den Bosch: Leren in een narratief**

Bart van den Bosch, werkzaam in po en vo en medeoprichter van Kraak Onderwijs, presenteert zijn lesaanpak voor onderzoekend en betekenisvol leren: leren in een narratief. Bart is afgelopen 5 jaar betrokken geweest bij de ontwikkeling van Spinoza20First. Daarvoor werkte hij jarenlang op de Nicolaas Maesschool in Amsterdam. Hij werkt nu op de Bavo basisschool in Haarlem en als trainer voor het onderwijs.

Bart is gestart met de lesaanpak aan de hand van het narratief vanuit toetsfrustratie. Hij zocht naar een manier om leerlingen echt en diep te laten leren. Bart maakt onderscheid tussen een verhaal en een narratief. Een verhaal is gesloten, met een begin, midden, eind en een plot. Een narratief is open en laat zich vergelijken met een eerste hoofdstuk in een boek of de openingsscène in een film. Er is ook een verschil tussen een narratief en een project. Een narratief heeft geen vaste opzet zoals een project. Het groeit organisch zoals de vertakkingen in een boom. Een narratief kan wel een jaar duren en is gericht op integratie van vakken en leergebieden. De aanpak kunt je zien als een spelvorm. Bart heeft dan ook goed gekeken naar de principes van gamification: bij een narratief is het zaak om voor een vertakkende verhaalstructuur te zorgen, waarbij je een voortdurende wisselwerking tussen leerlingen veroorzaakt. Elke groep heeft zijn eigen dynamiek. De taak van de docent is te monitoren wat de leerdynamiek van de groepen is. En dan: vervolghema's erin stoppen die aansluiten bij het voorgaande.

Bart geeft een voorbeeld van een openingszin voor een narratief vanuit het Beschavingsspel:

'Ons ruimteschip stortte neer. Toen we bijkwamen en geconstateerd hadden dat we het alle zes overleefd hadden, besloten we de planeet te gaan verkennen.'

Andere voorbeelden van narratieve opzetten:

- Bedenk een evacuatieplan voor toeristen bij een ramp
- Verzorg het impresariaat van een bekende muzikant
- Ga een museum runnen
- Amsterdam onder water (groot succes op Spinoza20First!)

Een belangrijke voorwaarde én meerwaarde van werken in een narratief is samenwerken. Leerlingen werken langdurig samen. Wat belangrijk is bij deze werkvorm is een heterogene samenstelling van de groep. Bart gebruikt daarvoor de Bloom-Gardner Matrix om te waarborgen dat alle verschillende talenten in een groep aan de orde komen. Zo leren leerlingen elkaar op verschillende manieren zien en waarderen. Bart krijgt wel eens van ouders te horen dat ze hun kind liever in een ander groepje willen zien omdat hun kind daar beter met de kinderen kan omgaan. Barts reactie is dan altijd: 'Nee, hier gaat het juist om.'

Dat ze leren hoe ze met ander(sdenkend)en om moeten gaan.' De samenwerking in een narratief is realistisch.

Een narratief begint altijd met een crisis: leerlingen krijgen een probleem dat ze moeten oplossen. Je hoeft niet bang te zijn dat leerlingen onderdelen niet behandeld krijgen. Het narratief kan heel rijk worden opgezet met invalshoeken vanuit alle vaardigheden en inhouden die leerlingen moeten leren. Er zit een stevige structuur onder, opgezet vanuit de SLO-leerdoelen. Bart werkt met scoreformulieren waarin de docent bijhoudt welke leerdoelen aan de orde zijn gekomen. Om de 3 à 4 weken presenteren de leerlingen hun voortgang aan de hand van een scrumposter. Als bepaalde leerdoelen niet of onvoldoende aan de orde zijn gekomen dan kan de docent ervoor kiezen een aantal instructielessen in te voegen. Het narratief zorgt ervoor dat de leerlingen ambitieus worden en hun groep willen laten schitteren. Je kunt te heftige competitie voorkomen door de criteria fuzzy te houden.

Bart onderbouwt zijn opzet met de theorieën van Geert Biesta, Michael Fullan en vooral Kieran Egan. Het narratief in de onderbouw is een mooie voorbereiding van het profielwerkstuk. Zijn ervaring is dat profielwerkstukken via de narratief opzet een veel diepere uitwerking en betekenis krijgen.

De inspectie reageerde enthousiast op de aanpak in de Nicolaas Maesschool in Amsterdam en de Bavo school in Haarlem.

Hierbij met toestemming van Bart een link naar zijn [Presentatie](#). Op de website van [Kraakonderwijs](#) is ook heel veel informatie te vinden over het narratief.

Verslag: Marja Out

Het DaltonCafé is een initiatief van Vera Otten, Patrick Sins en Marja Out namens de Nederlandse DaltonVereniging

Toekomstige DaltonCafés: altijd op een maandag van 16.00 uur - 17.00 uur.

2021-2022		
27 sept. 2021	16.00 uur	thema's en doelgroepen worden nog bekend gemaakt!
22 nov. 2021	16.00 uur	
17 jan. 2022	16.00 uur	
14 mrt 2022	16.00 uur	
9 mei 2022	16.00 uur	